

H30 - Indsættelse af løsgående søer

Soen skal vænne sig til de nye omgivelser og besøge i stien

Forbered faringen grundigt:

1. Stierne skal tørres helt ud efter vask.
2. Indsæt soen cirka en uge før forventet faring. Mærk stien op, hvis soen under sidste diegivning var aggressiv.
3. Giv redebygningsmateriale fra indsættelse og frem til faring.
4. Gå ind til soen hver dag. Hav en håndfuld hø/halm med til soen.
5. Udfør de daglige rutiner på samme måde hver dag.
6. Fjern møg fra stien dagligt.
7. Tænd varmelampen før soen farer. Se H13 - Pattegrisenes nærmiljø.

So og inventar er beskidt, og hygiejnen dårlig i stien

Fugtige stier ved eller efter indsættelse af søer medfører:

- Dårligt nærmiljø for soen og de nyfødte grise.
- Kolde pattegrise, der får en dårlig start. De er langsomme til at komme til yveret og få mælk.
- Et koldt yver, der stresser soen og kan give yverbetændelse.

Gødning i stier:

- Øger smittepreset.

Foderrester/kagedannelse ved krybben:

- Dårlig hygiejne, øget smittepres og nedsat appetit hos soen.

H30 - Indsættelse af løsgående søer

	<p>Anbefalinger til management af kassestier bruges i besætninger med løse søer, og suppleres med en aktiv opbygning af et godt forhold mellem søer og mennesker. Soen kan i højere grad udføre naturlig adfærd i en faresti, hvor den går løs, og aggressivitet og urolige søer efter faring skal forebygges før faring.</p> <p>Delvist fast gulv medfører risiko for svineri i stien, hvor soen kan bevæge sig rundt. Det betyder, at stier og sektioner til løse søer skal være indrettet til formålet, så so og pattegrise naturligt gøder på spaltegulvet. Det er naturligt for soen at gøde, hvor der er vådt i forvejen.</p>
1.	<p>Ved løsgående søer er det særligt vigtigt, at stien er tørret helt ud. Våde og kolde områder i stien kan føre til, at søerne gøder i lejearealet og hviler på spaltegulvet. Hvis soen har svinet ved pattegrisehulen før faring, er der risiko for, at pattegrisene vil svine samme sted.</p>
2.	<p>Søerne bliver fortrolige med omgivelserne og foderet før faring, og målet er rolige søer under og umiddelbart efter faringen. Ifølge lovgivningen skal søerne indsættes i farestalden senest tre dage før forventet faring.</p> <p>Hvis soen under sidste diegivning var aggressiv i dagene efter faring, bør den information være synlig for medarbejderne i farestalden.</p>
3.	<p>Halm til redebygning tilfredsstiller soens behov for redebygningsadfærd. Soen ligger mere roligt, især i den første del af faringen, hvis den har haft halm tilgængeligt til redebygning. Forsøg har vist, at redebygningsmateriale i form af halm kan føre til kortere faringer og færre dødfødte grise.</p>
4.	<p>Søerne bliver fortrolige med medarbejderne og besøg i stien før faring – læg gerne en hånd på soen og klø den, når du går ind i stien. Hø/halm tildeles kun i krybben eller på gulvet, for at undgå, at soen puffer til medarbejderne, for at få mere.</p>
5.	<p>Faste rutiner medvirker til, at søerne bliver mere rolige, da de lærer den daglige gang at kende, og derfor ikke overraskes af arbejdet i farestalden. De første dage efter faring er risikoen for klemning af pattegrisene størst, og soen skal derfor helst ligge roligt og i lange perioder ad gangen – også selv om medarbejderne går rundt og arbejder i stalden.</p>
6.	<p>Søerne kan ændre deres foretrukne opholdssted og gødeområde lige før faring, så der kommer til at ligge møg flere steder i stien.</p>
7.	<p>Nyfødte pattegrise har brug for varme. De anbefalede temperaturer skal betragtes som vejledende. Justering skal altid ske ud fra grisenes temperatur.</p> <p>For nyfødte pattegrise er temperaturkravet i smågrisehulen 34-36 °C. En lavere temperatur vil sænke de nyfødte pattegrisenes kropstemperatur. Erfaringer viser, at allerede efter cirka 10 timer på et koldt gulv, falder pattegrisenes kropstemperatur, så risikoen for sygdom øges markant.</p> <p>Fremløbs- og returtemperatur på gulvvarme kan måles med et infrarødt termometer. Der må ikke være en forskel på mere end 2-3 °C. Det er vigtigt, at pattegrisehulen er tør, varm og fri for træk inden faring, så den bliver det foretrukne sted for pattegrisene at opholde sig i mellem diegivingerne.</p>